

Dialogul dintre exegeză și teologie în predicarea biblică

Coordonator
DANIEL G. OPREAN

EDITURA DE VEST, 2018

**DIALOGUL DINTRE
EXEGEZĂ ȘI TEOLOGIE
ÎN PREDICAREA BIBLICĂ**

Coordonator
DANIEL G. OPREAN

EDITURA DE VEST, 2018

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. habil. Otniel Bunaciu, Universitatea București

Conf. univ. dr. Mihai Handaric, Universitatea Aurel Vlaicu, Arad

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Dialogul dintre exegeză și teologie în predicare biblică / coord.: Daniel

G. Oprean. – Timișoara : Editura de Vest, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-873-36-0735-9

I. Oprean, Danie G. (coord.)

CUPRINS

Lista Autorilor	5
PASTOR DR. DANIEL G. OPREAN	
Exegeză, teologie, predicare: O introducere	11
PASTOR CONF. DR. DANIEL MARIȘ	
Autoritatea Bibliei în Teologia și Predicarea Bisericii	13
PROF. DR. HABIL. MARCEL V. MĂCELARU	
Natura teologică a narațiunilor Vechiului Testament	27
DR. AMIEL DRIMBE	
Exegeză, Hermeneutică, Teologie: Reflecții cu privire la folosirea Vechiului Testament în 1 Corinteni	35
PASTOR PROF. DR. HABIL. CORNELIU CONSTANTINEANU	
Predicarea împăcării din epistolele pauline	57
PASTOR CONF. DR. CIPRIAN-FLAVIUS TERINTE	
Unitatea bisericii, conform epistolelor pauline ale captivității	77
DRD. DUMITRU PISCUC	
Profilul slujitorului duhovnicesc conform epistolelor pastorale	99
PASTOR DR. DANIEL G. OPREAN	
Teme teologice pentru predicarea din Evanghelia după Marcu	117

PASTOR DR. TEODOR-IOAN COLDA

Ecouri ale teologiei exodului în Evanghelia după Ioan 135

DRD. CRISTIAN OPREAN

PASTOR DR. DANIEL G. OPREAN

Tipurile de public pentru teologie și predicare 157

PASTOR DR. COSTEL GHIOANCĂ

Repere exegetice și teologice pentru predicarea din

Apocalipsa 167

PASTOR DRD. RADU C. OPREA

Recenzie

Ramesh Richard, *Pregătirea Predicilor Expozitive:*

Metodă de Predicare în Șapte Pași 187

Recenzie

Don Sunukjian, *Invitație la Predicare Biblică:*

Proclamarea Adevărului cu Claritate și Relevanță 195

Lista Autorilor

Daniel Mariș este doctor în teologie, Rector al Institutului Teologic Baptist din București și conferențiar universitar la Facultatea de Teologie Baptistă, Universitatea din București. De asemenea, este pastor al Bisericii Creștine Baptiste „Golgota” din București.

În capitolul „Autoritatea Bibliei în Teologia și Predicarea Bisericii”, D. Mariș aduce în discuție întărirea autorității Scripturii prin actul predicării expositive, într-un context postmodernist în care orice formă de autoritate este contestată sau respinsă. Doar o astfel de predicare biblică, fidelă textului și ancorată în autoritatea Autorului divin, va fi relevantă în vacuumul actual de autoritate.

Marcel Măcelaru este doctor în teologie și profesor universitar abilitat la Institutul Teologic Penticostal din București și la Facultatea de Științe Umaniste și Sociale a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad.

În capitolul „Natura teologică a narațiunilor Vechiului Testament”, M. Măcelaru concluzionează faptul că Scripturile Vechiului Testament sunt „literatură, înrădăcinată în istorie, comunicând teologie”. În conformitate cu această definiție, textele Vechiului Testament trebuie interpretate folosind metode exegetice și hermeneutice specifice literaturii istorice străvechi. Dincolo de literatură și istorie, însă, Scripturile sunt teologie *par excellence*. Așadar, ele trebuie abordate și cu acea atitudine reverențioasă în care Dumnezeu poate să vorbească în mod transformator.

Amiel Drimbe este doctor în teologie și referent de specialitate la Institutul Teologic Baptist din București.

În capitolul „Exegeză, Hermeneutică, Teologie: Reflecții cu privire la folosirea Vechiului Testament în 1 Corinteni”, A. Drimbe arată că Pavel analizează textele Vechiului Testament folosind metodele de exegeză comune primului secol: folosește același tehnici exegetice, uneori pe aceleași texte biblice, la fel ca alți exegeți evrei din vremea lui. Cu toate acestea, rezultatele interpretării Vechiului Testament sunt foarte diferite la Pavel. Aceasta din cauza faptului că apostolul interpretează Vechiul Testament cu presupuziții hermeneutice și poziții teologice diferite. Conștientizarea faptului că poziția teologică este cea determinantă în actul interpretării, și nu metoda exegetică aleasă, va fi aplicată în domeniul predicării contemporane, autorul pledând pentru echiparea teologică adecvată a celor care predică.

Corneliu Constantineanu este doctor în teologie, profesor universitar abilitat și Director al Centrului de Studii Interculturale și Interconfesionale, Facultatea de Științe Umaniste și Sociale a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad. De asemenea, este pastor al Bisericii Penticostale „Speranța” din Timișoara.

Pe lângă specializarea și publicațiile în domeniul teologiei pauline și al reconcilierii, unul dintre interesele sale majore rămâne teologia publică, adică promovarea unei înțelegeri holiste, integrative a Evangheliei ca adevăr public. În capitolul „Predicarea împăcării din epistolele pauline”, C. Constantineanu aduce împreună cele două domenii de interes, arătând că mesajul reconcilierii orizontale (împăcarea dintre om și om), ca extensie a reconcilierii verticale (împăcarea dintre Dumnezeu și om), trebuie să iasă din limitele eclesiale și să ajungă la societatea actuală, atât de măcinată și fragmentată de conflicte.

Ciprian-Flavius Terinte este doctor în teologie, conferențiar universitar la Institutul Teologic Penticostal din București și pastor al Bisericii Penticostale „Vestea Bună” din București.

În capitolul „Unitatea bisericii, conform epistolelor pauline ale captivității”, C. Terinte își propune să sintetizeze învățătura epistolelor pauline ale captivității privitoare la unitatea Bisericii. În condițiile în care eclesiologia contemporană este masiv pătrunsă de mentalități și formule manageriale generate de mediile corporatiste, autorul reliefează cu precădere temeiurile trinitare ale unității Bisericii și abia apoi descrie rolurile atribuite de revelația biblică factorului uman în exprimarea practică a acestei lucrări dumnezeiești. Astfel, pe baza Epistolei către filipeni este conturat exemplul suprem al slujirii *kenotice* a Domnului Hristos, principiu și ideal al slujirii creștine. Sunt analizate apoi textele din Epistola către coloseni care chintesențializează lucrarea lui Isus de restaurare a Creației divine, lucrare miraculoasă de proporții cosmice, care începe cu plăsmuirea unei noi umanități în Hristos. Din Epistola către efeseni este abordat capitolul patru, în care apostolul Pavel prezintă magistral unitatea Bisericii ca lucrare sinergică: lucrarea fundamentală și tainică de restaurare a naturii umane este apanajul Sfintei Treimi, iar aceasta constituie temeiul tuturor imperativelor morale legate de armonizarea continuă a relațiilor interumane din cadrul Bisericii.

Dumitru Piscuc este doctorand în cadrul Universității Babeș-Bolyai, cu o teză despre relația dintre conducerea bisericii și tradiția apostolică în Epistolele Pastorale. De asemenea, slujește ca diacon în Biserica Penticostală Vestea Bună din București.

În capitolul „Profilul slujitorului duhovnicesc conform epistolelor pastorale”, D. Piscuc analizează profilul slujitorului, așa cum apare în textele Epistolelor Pastorale. Autorul propune trei componente fundamentale care alcătuiesc profilul slujitorului Bisericii, și anume: (1) comportament/etică; (2) educație/pregătire; și (3) fidelitate/devotament. Aceste trei componente izvorăsc din

perspectiva eclesiologică a autorului, Biserica fiind definită ca și „Casă a lui Dumnezeu”, o comunitate publică ce își desfășoară activitatea în lume. În această viziune eclesiologică, Dumnezeu este autoritatea ultimă; iar conducătorii bisericii, ca reprezentai ai autorității divine, au misiunea de a o reprezenta în societate cu demnitate și onoare, și de a păstra și transmite nealterată adevărata învățătură creștină, cea a Evangheliei.

Daniel G. Oprean este doctor în teologie și pastor al Bisericii Creștine Baptiste „Cetatea” din Alba Iulia. De asemenea, este directorul național al mișcării de predicare exopozitivă Langham.

În capitolul „Teme teologice pentru predicarea din Evanghelia după Marcu”, D. Oprean dorește să arate modul cum diverse teme teologice importante pentru viața bisericii de-a lungul secolelor, se regăsesc în prima evanghelie scrisă, Evanghelia după Marcu. Scrisă, pentru o biserică în suferința persecuției, cea din Roma, mesajul Evangheliei zugrăvește chipul Fiului lui Dumnezeu, făcut om, pentru a iniția o nouă creație, cu un nou exod. El, Hristos, este zugrăvit a fi un alt David, un alt Moise, un Mântuitor nu numai pentru ai Săi, ci pentru toți, oferind o mântuire care poate fi apropiată prin credință. Marcu ne arată, chipul Robului suferind, credincios în veghea Sa, care devine nu numai modelul dar și corectivul modului nostru de a veghea. Marcu ne revelează faptul că există o călătorie vitală de la ucenicia care este superficială în rostirile ei, dar renunță la greu, până la ucenicia reținută în pretențiile ei, dar care perseverează până la sfârșit, pentru a putea deveni o ucenicie mărturisitoare și vrednică de urmat.

Teodor-Ioan Colda este doctor în teologie, lector universitar la Institutul Teologic Baptist din București și pastor al Bisericii Creștine Baptiste „Golgota” din București.

Capitolul „Ecuri ale teologiei exodului în Evanghelia după Ioan” reprezintă o incursiune în studiul relației dintre Evanghelia după Ioan și Vechiul Testament. Punctul de legătură al acestei

investigații de suprafață este tema și teologia exodului. Pe parcursul capitolului, T. Colda identifică mai multe trimiteri la Vechiul Testament, cum sunt paralelismele literare, aluziile, citatele și cazurile de intertextualitate, argumentând că toate aceste trimiteri ale evanghelistului la Vechiul Testament au ca scop conturarea noului exod eschatologic inaugurat de Isus Hristos.

Cristian Oprean este absolvent al Facultății de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara. În prezent, este student masterand al programului de Teologie Publică al Facultății de Științe Umaniste și Sociale, din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad și doctorand al Institutului de Arheologie din Iași, Filială a Academiei Române.

Scris alături de Daniel G. Oprean, capitolul „Tipurile de public pentru teologie și predicare” explorează semnificațiile faptului că teologia și predicarea sunt (și) discursuri publice. Prin urmare, teologul și predicatorul trebuie să conștientizeze tipurile de public care sunt beneficiare ale acestor discursuri. Punctul de plecare al analizei lui C. Oprean este un studiu al teologului David Tracy, care identifică trei tipuri de public pentru teologie – societatea, academia și biserica. În partea a doua a capitolului, cele trei tipuri de public identificate vor fi aplicate la cartea *Faptele Apostolilor*. Predicarea apostolului Pavel, așa cum este ea arătată de către evanghelistul Luca, transcende cele trei tipuri de public, Evanghelia având puterea să *unească* oameni de condiții sociale diferite și cu nevoi diferite; să *transforme* ființa umană în inseparabilitatea intelectului, sentimentelor și voinței; să *zidească* comunitățile prin studiu și înțelegere; și să *adreseze critic* idolatria socială, culturală, economică, religioasă și politică.

Costel Ghioancă este doctor în teologie și pastor al Bisericii Creștine Baptiste „Adonai” din București. A predat omiletică la Institutul Teologic Baptist din București.

În conformitate cu titlul său, „Repere exegetice și teologice pentru predicarea din Apocalipsa”, capitolul scris de C. Ghioancă oferă cititorului câteva repere de exegeză și teologie specifice cărții Apocalipsa, ajutor binevenit în vederea abordării competente a uneia dintre cele mai dificile cărți ale Bibliei. Reperele oferite de autor sunt în mod practic ilustrate prin aplicații omiletice pe care cititorul le va găsi extrem de folositoare.

Radu Oprea este doctorand în teologie și pastor al Bisericii Creștine Baptiste „Emanuel” din Timișoara. Este traducătorul cărților *Pregătirea Predicilor Expozitive: Metodă de Predicare în Șapte Pași*, de Ramesh Richard și *Invitație la Predicare Biblică: Proclamarea Adevărului cu Claritate și Relevanță*, de Don Sunukjian.

În recenziile de la finalul volumului, R. Oprea ne introduce două dintre cele mai apreciate cărți de predicare scrise în perioada recentă. Înainte, însă, de-a fi autorul celor două recenzii, R. Oprea este traducătorul celor două cărți. De aici și excelenta sa cunoaștere a conținutului acestor materiale omiletice, pe care le sumarizează și evaluează într-un mod care îl va determina pe cititorul celor două recenzii să devină cititor al celor două cărți.